

SCOL'A ROMANA.

Foia pedagogica si didactica

pentru interesele institutelor de cultura si ale organelor acestora.

Edata si redigeata de

Joanu Candrea si Basiliu Petri.

Este odată in septemana, Vineri'a. Pretiulu pe unu ann 5 fl., pe diumetate 2 fl. 50 cr. — Pentru insertiuni: câte 5 cr. de siru si timbrulu.

Sabiiu, 11 Martisioru v. 1877.

Prenumeratiunile si corespondintiele sunt a se adresá la: Redactiunea „Scólei romane“ in Sabiiu (Hermaunstadt, Nagy-Szeben) franco.

Cumu 'si póte invetiatoriulu câstigá iubirea scolariloru sei?

Voiu a vorbi astadi despre unu lucru, la care multi invetiatori se cugeta numai arare ori, de — iubirea scolariloru.

Iubirea scolariloru fačia de invetiatoriulu loru este de o importantia fórte mare. Invetiatoriulu nici candu nu-si va ajunge scopulu, de cumu-va i va lipsi iubirea acést'a. Scol'a, in carea prunciu nu iubescu cu sinceritate pre invetiatoriulu loru, este asemenea unui statu, cetatienii caruia se pléca tiraniei, pentru ca nu au tari'a de a se eliberá de ea; in ascunsu inse ei se cugeta neintreruptu la frangerea catenelor. In o atare scóla invetiatoriulu in ochii scolariloru nu e decátu unu tiranu, de care a se teme si a se scapá este unu lucru prea naturalu si recomandabilu.

Dupa natur'a loru nepreocupata scolarii aru trebui se iubésca pre invetiatoriu; prax'a inse ni arata de multe ori chiar contrariulu. Cádi scolari nu sunt, cari nici decátu nu se sentiescu bine in scóla si in giurulu invetiatoriului! Cádi nu sunt, cari numai de frica se paru a stimá pre invetiatoriu! Si câti asculta de svaturile sale numai, pentru ca se temu de — bacu (bètiu, báta)! Astfelu de scolari sunt destuli; eu inse nu-i acusu pentru acést'a. Anim'a copiiloru este de o potriua deschisa pentru iubire si pentru ura, si numai dela noi depinde, a fi seau a nu fi iubiti de ei. Dá, anima copiiloru este in man'a nóstra; dorere, ea de multe ori nu bate in iubire pentru noi, si nu bate, pentru ca insi-ne ne lipsimu de acestu sentimentu prin portarea nóstra necorecta.

In adeveru, iubirea scolariloru este pentru noi invetiatorii unu tesauru de fórte mare pretiu, si numai in posesiunea acestui tesauru ne vomu poté realisé scopurile pedagogice, vomu poté lucrá in scóla cu succesu.

Se ne nisumu deci a ne câstigá iubirea scolariloru! Spre acestu scopu se cere:

1. se fimu umani in tractarea copiiloru;
2. se fimu pururea drepti fačia de ei;
3. se-i iubimu si noi cu caldura si sinceritate!

1. Disciplin'a despotica din scóla vechia este destulu de bine cunoscuta poporului nostru. Mamele, cu ce sparia ele pre copii, candu acestia se póta reu? Cu scóla. „Te voiu dá eu la scóla!“ „Te voru invetiá pre tine acolo omenia!“ Si acést'a in gur'a loru insemnéza: „Acolo vei avé ocaziune de ajunsu a face cunosciintia cu baculu!“ Atari „insufletiri“ apoi nici nu remanu fora efectu, cáci micutii nostri „recruti“ mai toti vinu la scóla plangându, si se sentiescu fericiiti potendu-si luá câtu de curundu remasu bunu dela ea. Plangu, fiindu ca-si aducu aminte de „profetiele“ parintiloru, si la tempulu seu se bucura, pentru ca — dieu! — profetiele s'au adeveritu, viét'a scolaru li-a fostu amara. Acesti'a apoi nici cá barbati nu-se voru „insufletí“ pentru scóla.

Si nu potemu negá: disciplin'a inca si astadi in multe scóle este prea severa, cá se nu dicemu chiar despotica. Baculu jóca unu rolu mare inca si in dílele nóstre; titularele de „magariu“, „bou“, „talhariu“ etc. se usitéza inca si acumu, ér bietii scolari suferu si rabda cá robii din inchisorile antice. *) Cumu se mai iubésca ei scóla si pre invetiatoriu, cari li facu atâte neplaceri? Cumu se se apropie ei, cu iubire, de unu tiranu, care in locu de „binefaceri“ li arata — bâta? Sub aceste impregiurari — este naturalu — copilulu se infiora audiendu de scóle si cauta a fugi de invetiatoriu.

Se fimu dar umani! Se facemu parte copiiloru de o disciplina demna de ómeni! Se fimu indulgenti, blandi si afabili, si atunci ni vomu câstigá iubirea scolariloru! — Acést'a inse nu va se díca, cá se nu fimu stricti, candu portarea copiiloru este de asia, ori se nu-i pedepsimu chiar, candu cere necesitatea. Pedéps'a in multe casuri nu se póte incungiurá; dorimu inse, cá nici la aplicarea pedepselor se nu ince-

*) Intr'unu institutu de „bunu renume“ s'a intemplat, ca unu copilu de 8 ani a gasitu o sugaru si a inceputu a o fumá. Directorulu, aflandu de acést'a, l'a pedepsitu asia, ca la dejunu in locu de pané i-a pusu in lapte capete de sugari, si copilulu a fostu silitu a le manca inaintea corpului invetiatorescu. — In seclulu alu 19-le!!

tămu de a fi precauți și umani. În genere, se menținem o bună disciplină, căci numai acela este în stare a educa, carele se precepe la disciplină, și astăzi numai acela merita a se numi „invetiatoriu“ în adevăratul întelesu alu cuventului, carele scie educa, ăr iubirea prunciloru numai invetiatoriulu bunu o merita.

2. Invetiatoriulu în scôla este inse totu odata și jude, și că atare trebue se fia dreptu, — altmintrea ărasi nu va fi iubit. Dreptatea invetiatoriului se arata mai cu sêma: la impartirea premiilor (unde mai sunt în usu), la aplicarea pedepselor și la clasificarea scolariloru. Este de știutu, că copiii în multe casuri se precepu de minune întru a ne judecă, și marturisirile loru ocașionale dovedescu, că multi din invetatorii nostri nu țienu cu santienia la dreptate. Adevăratu, că nu e lucru usioru a fi dreptu sub tôte impregiurarile; pentru aceea observamu următoriele: Talentulu naturalu se nu-se premieze, pentru că lipsitu de diligenția și portare bună elu nu este de nici o valôre. Dela scolarii cu „capu bunu“ se nu pretindemu prea multu, pentru că atunci usioru potemu fi nedrepti față de ei. Multi scolari s'au disgustatu și descurăgiatu de a studiă mai departe numai, pentru că invetatorii loru, incrediendu-se prea tare în talentele loru, au cerutu dela ei mai multu, decâtu potura prestă. La pedepse se luamu aminte: ôre fapt'a culpabila provine ea din reutate, seau numai din gresiêla, neștiintia, debilitate etc.? Defectele naturale nici candu se nu-se pedepsêca. La clasificare se procedemu cu tóta conștiință, fiindu ea pentru copii de cea mai mare însemnatate: premiu, candu ea este bună, pedêpsa, candu ea este rea. Se cere deci, că la clasificare se nu avemu înaintea ochiloru starea materiala seau sociala a parinților, ci singuru numai progresulu și diligenția scolarului. Se nu comitemu însi-ne abateri, cari la scolari le pedepsimu. ăr fiindu necesitati a pedepsi, se aratamu, că pentru noi măsur'a acêst'a este fôrte neplacuta și că o facemu numai pentru binele și folosulu scolariloru. Urmandu astfelu, potemu speră, că ei ni voru răspunde că iubirea loru curata.

3. Disciplin'a umana inse și sentiulu de dreptate față de scolari nu sunt deajunsu spre a ni atrage iubirea acestora, ci se mai cere înca, că și noi se-i iubimu cu căldura și sinceritate. Numai iubirea produce ărasi iubire. Iubirea scolariloru nu-se pôte cumperă decâtu numai dându-le în schimb iubirea nôstra. În daru li vomu dá auru și argintu; iubirea loru urmêza numai unui singuru magnetu, — iubirei imprumutate. Nu crediu se existe omu, carele se ne iubêca cu sinceritate, pe câtu tempu noi ne vomu portă față de elu cu recêla; pre candu de alta parte nu-mi potu cugetă fiintia omenêca atât de selbătea, încâtu anim'a ei se remana pana în fine închisa la iubirea nôstra nefășiarita. Ghiăși'a animei, ori câtu de grôsa ar fi, ea se topește de foculu iubirei curate. Acêst'a este o regula a naturei!

Se ne iubimu deci scolarii, dêca voimu a fi și noi iubiti de ei!

Dar candu nu am ști înca a ne iubi scolarii, — cine se ne invetie acêst'a? A mențiené disciplin'a, potemu invetiă dela alti invetiatori mai dexteri și din scrieri pedagogice; a fi drepti, ne potemu deprinde succesive din prax'a scolaria; chiar și portarea morala înca ni-o potemu însuși din esemple, invetiaturi și deprinderi; dar a iubi — unde, dela cine și cumu se invetiămu?

A iubi, invetiatoriulu — că ori ce omu în lume — nu pôte invetiă decâtu singuru dela chiamarea sa. Invetiatoriulu, care nu-si iubesc chiamarea, nu-si va iubi nici pe scolarii sei; elu va privi în ei totu atâté fiintie chiamate a-i amarî numai viêtia. Și scolarii voru observă acêst'a îndata, căci este fôrte usioru a face deosebire între invetiatoriulu iubitoriu și între celu fora iubire: cela pururea afabilu, est'a pururea morosu; cela indulgentu, est'a iritatu; cela conduce pre scolarii sei cu binele, cest'a cu băt'a. Invetiatoriulu fora iubire e unu esemplu viu pentru vechiulu: „Quem dii oderunt, paedagogum fecerunt,“ ăr invetiatoriulu iubitoriu ni spune plinu de fericire și îndestulare, câtu de dulce este a fi invetiatoriu!

Dă, este dulce a fi invetiatoriu pentru acêl'a, carele este capabilu a-si iubi chiamarea și scolarii. Dar acêsta nu e data tuturoru acelor ce se numescu invetiatori. Și aici „multi sunt chiamati, dara pușini alesi.“ Aceia inse, cari nu au atragere și iubire pentru acêsta chiamare sublîma și frumôsa, aru face mai bine a se lapedă cu totulu de ea: căci scrisu este: „De asi grai în limbe angeresci, ăra iubire nu am, facut-m'am că nesce arama sunatória și cimbalu resunatoriu. De asi avé profetia și de asi ști tôte secretele și tóta știintia și de asi avé tóta credința, câtu se mută și muntii, ăra iubire nu am: nimica nu sunt. Și de asi impartî tóta avuția mea și asi dá trupulu meu se-lu ardia, ăra iubire nu am: nici unu folosu nu-mi este.“ Nu numai atât'a: invetiatoriulu fora iubire este asemenea năimitulu din evangelia, — elu va produce multu scandalu, ăr despre unulu că acêst'a dîce s. scriptura: „Mai bine i-ar fi lui a-si legă o piêtra de môra de grumadi și a se aruncă în adunculu apei!“

Dar ôre asia de greu se fia a iubi nesce fiintie nevinovate, cumu sunt copiii? ăca ei vinu la tine, invetiatoriule bune, spre a li arată calea catra fericire! Cuprinde-i și-i invetiă cu iubire! Iubesc inse de o potrivă pre cei buni și pre cei abatuti; pre cei buni, pentru că sunt demni de iubirea ta, ăr pre cei abatuti, că se se facă și ei buni! Ba acestia au mai multa trebuinția de iubirea ta, pre candu iubirea celoru buni nu face nici o greutate, prin urmăre nici nu este vre-unu meritu.

Și oh! multe neplăceri se pôte nasce, candu invetiatoriulu nu iubesc pre toti scolarii sei fora osebire! Se ve comunicu, iubiti lectori, unu casu din viêtia. „Eram,“ eneră nu de multu unu teneru inve-

tiatoriu într'o societate, ce se interesá de educatiune, „erám instructoru la trei copilitie din o familie destin-sa. Cautandu la talentele, progresulu si portarea copileloru, nu erá intre ele nici o deosebire. Tóte erau bune, tóte erau diligente si inteligente, prin urmare le si iubíám pre tóte-trele de o potriua; si ve potu marturisi, ca si ele me iubiau pre mine asemenea. Candu se apropiá ór'a de instructiune, tóte me asteptau in portitia, si mai fericita se tiené aceea, carea mai antáiu me potea salutá! In ór'a de propunere érași aceea se bucurá mai tare, carea avea ocaziune a respunde mai multu; ér candu erá pe la incheierea órei, nu o data 'mi diceau: „Se mai invetiamu ceva!“ Resultatulu erá incantatoriu, bucuri'a parintiloru nemarginita. O data inse éca! o schimbare se produse in portarea a dóue copile. Anume copilele mai marisóre, Elen'a si Ros'a, incepura a se instrainá de mine, a fi din ce in ce mai neascultatórie, in urma chiar negligente si abia asteptau se se termine instructiunea; ba ele erau faci'a de mine si cam dure, scurtu: nu mai erau copilele cele bune de mai inainte. Cá invetiatoriu teneru, eu nu cautai caus'a acestei schimbari in mine, si asia recursei la pedepse si in fine la forulu parintiescu. Parintii le luara la intrebare. Si ce cugetati, ca au respunsu ele? Cu lacrimi in ochi s'au plansu, ca acumu io nu le mai iubescu, ei iubescu numai pre sor'a cea mai micá, pre Elisabet'a.

„Sermanele, ele aveáu încátu-va dreptate; iubíám in adeveru pre cea mai mica mai multu decâtu pe cele mai mari, dar numai pentru ca erá mai mica, unu defectu esplicabilu, de care se facu vinovati de multe ori si parintii; in iubirea mea póte ca voiú fi neglesu, mai multu decâtu s'ar fi cuvenitu, pe sororile mai marisóre, ceea ce acestora nu li-a scapatu din vedere. Acésta marturisire inse a avutu dreptu urmare, ca de atunci incepui a me luá pe séna, a fi mai atentu la portarea mea, a me studiá si a me cunoște. Armoni'a intre noi in urm'a acést'a s'a restabilit: deplinu, si candu sosi tempulu spre a me despartí de ele, fiacare 'mi intinse cu lacrimi in ochi o florica dicundu: „Primesce, domnule; altu ceva noi nu avemu!“ — „Oh, ba aveti“, le respunsei, „aveti iubirea vóstra curata si sincera!“ Atunci simtí-i cu adeveratu, câtu de frumosu este a fi invetiatoriu!“

Invetiatoriloru romani! Sciu, ca in cele de susu nu v'am revelatu lucruri nóue si necunoscute, nici ca am avutu intentiunea de a face acést'a. Scopulu mi-a fostu a ve revocá in memoria lucruri de tóte dílele, cari inse se potu trece cu vederea. Dorire-asi se fimu cu totii avuti si fericiti; pentru aceea am luatú conde-iulu si v'am vorbitu de — iubire. Se ne iubimu cu totii starea, se ne iubimu scolarii, si atunci si ei ne voru iubi pre noi, atunci vomu fi avuti si fericiti, căci omulu atunci este mai avutu si mai fericitu, candu este mai multu — iubitú! *)

Ioanu Budu.

*) A se vedé „Scól'a Romana“ din anulu trecutú, Nr. 3!

La cursulu supletoriu ce va fi in acestu anu si altele.

Prin publicarea unoru observari referitórie la cursurile supletórie din anii trecuti si a unoru dispositiuni, ce confratele T. Popu doresce a se luá la cursurile viitórie (in n-ru 7 alu multu pretiuitei foi „Scól'a Romana“ din acestu anu) mi-s'a datú ansa de a discutá si eu fórte pușinu asupra acestei materii, care primo loco ne intereséza pre noi invetiatorii.

Cu permisiunea onorabilei redactiuni vinu a-mi manifestá modest'a mea parere asupra acelei materii. Sum de acordu cu observarile si dispositiunile, ce confratele Popu doresce a se luá la cursurile supletorie din viitoriu; numai in ceea ce privesce punctulu 5 — nu! In acelu punctu dice d-lui ca: dupa obiectele pertractate la cursulu supletoriu din anulu trecutú mai necesarie pentru viitoriu ar fi: religiunea, stilistic'a, geografía, istori'a naturala si fisic'a etc. Dá, tóte acestea suntú necesarie de a se pertractá pentru cualificatiunea nóstra a invetiatoriloru; dar se nasce intrebarea: cá obiectele pertractate la cursulu supletoriu din anulu trecutú — s'au pertractatu ele intr'atata, încátu acumu se le si lasamu si se luamu pe viitoriu altele? La acést'a eu respundu, cá obiectele de pana acumu nu s'au pertractatu intr'atata cá se ne potemu numi cualificati in elq. Pomaritulú d. e. ne-a fostu unu obiectu tare necunoscutu, si in decursulu duratei acelui cursu de 10 díle ne-amu capetatu cunoscintie fórte pușine din acestu obiectu de mare importantia; caus'a nu este d-lu conducatoriu, ce l'amú avutu la acelu cursu, ei tempulu celu scurtu, in care paralelu cu „pomaritulú“ s'au mai propusu inca vre-o câte-va obiecte si asia respectivulu conducatoriu a fostu necesitatu a luá tóte obiectele mai generalu.

De órace „pomaritulú“ este o disciplina, carea ar poté ameliorá starea materiala a poporului nostru, pentru aceea eu credú ca ar fi bine, cá acestu obiectu — pe langa alte dóue dintre cele mentionate mai susu, pe care le va alege venerabilulu consistoriu archidiece-sanu gr. or. — se se lase fratiloru invetiatori spre combatere si in cursulu supletoriu din acestu anu, si inca pertractandu-se câtu se póte de specialu.

In fine mai avendu indulgentia onorabil'a redactiune, voiú a rogá pre onorabilulu d-nu Comsi'a, cá pe langa marele servitiu, ce l'a facutu cu publicarea elaboratului seu din „pomaritu“ in „Foisior'a Telegrafului Romanu“ din anulu trecutú, se binevoéseca a aduná acelu materialu de mare importantia si a-lu tipari *) intr'o brosiura, cá prin acést'a se ne usiureze in afacerile scólei, sperandu ca la acésta intreprindere nu-i va lipsi caldurós'a spriginire din partea tuturorú barbatiloru interesati de acestu obiectu si in specialu din partea invetiatoriloru.

Simonu in 27 Fauru 1877.

Ilariu Reitu, invetiatoriu.

*) Se face si tiparirea a ajunsu deja la cól'a a sies'a.
R. S. R.

Biografie istorice.

Mihaiu Eroulu.

(Urmare.)

II. Mihaiu că Domnu. Pregătiri de resboiu.

Unu anu trecù, decandu Mihaiu se urcă pre tronulu țierei muntenesci. In totu tempuln acest'a elu se încercà a reorganisà țier'a si a o scapà de Turci. Mai antâiu se folosi de midilóce simple, rogandu adeca pre sultanulu turcescu se puna capetu invasiuniloru turcesci in Romani'a, se oprésca pre fiii lui Mahomedu a rapí, a ucide, a maltratà si violà pre pacinicii locuitori ai țierei; inse tóte furà indesiertu! Numai sabi'a mai remase, cá se dée dreptate celoru neindreptatíti. Mai inainte de a se folosi de acestu midilocu, Mihaiu avù prudinti'a a incheià o aliantia ofensiva si defensiva cu Sigismundu Batori, principele Transilvaniei, cu Aronu Movila, domnulu Moldovei si cu Rudolfu, imperatulu Austriei. Numai Polonii nu voira a luà parte la acésta aliantia. Acestu actu de aliantia se subscrise de toti trei in 1594. Acumu Mihaiu 'si propuse de a incepe ostilitatíle cu „Pórta Otomana“ prin uciderea tuturoru Turciloru din țiera; inse mai inainte voi se aiba si invoieirea țierei. Odata căscigata acésta invoieire, Mihaiu se puse pre lucru. Nóptea de 12 Novembre fù destinata pentru omorirea tuturoru Turciloru. Pre la mediulu noptii se audí in Bucuresci bubuitulu unui tunu. Soldatii, indata dupa ce se dede acestu semnalu, se impartíra in cete de 6 pana 10 insi pre la casele locuite de Turci. Candu se facù dîna, stradele Bucuresciloru erau pline de sange turcescu. La 2000 de Turci jaceau morti. Armele si banii, ce se gasira la ei, se impartíra intre ostasi. Totu in aceea nópte se omorira si ceialalti Turci din tóte orasielē si satele Romaniei.

Mihaiu bine scià, ca Turcii nu voru lasà neresbunati pre fratii loru ucisi in Romania; inse nu-le dede tempu, càci in 19 Novembre incungiurà insusi Giurgiulu, cetate pe atunci turcésca pre malulu stangu alu Dunarei. Cuprindiendu cetatea, o dede prada flacariloru si dupa aceea se întórse la Bucuresci. 2000 de Turci venira se prinda pre domnulu Romaniei si se-lu duca la Constantinopolē viu seau mortu; inse ostasii lui Mihaiu nu le lasara tempu, ci-i trimisera pre toti in sinulu lui Mahomedu, unde se aflau deja fratii loru omoriti la 12 Novembre. Mihaiu nu asteptà se tréca iérn'a, ci dede ordinu lui Chirali, unu capitana alaturea cu Horvatu, tramisi ambii de Sigismundu Batori in fruntea a 2000 soldati ardeleni ajutoriu lui Mihaiu — cá se atace cetatea de Floci, carea la 10 Decembre si cadiù in man'a lui Chirali. Totu in iérn'a dela 1895 Romanii in urm'a unei lupte fioróse cuprinsera Hîrsiov'a. Preste puçinu Silistri'a, un'a din celea mai tari cetati de pre malulu Dunarei, inca cadiù in man'a lui Mihaiu. Dupa acestea invingeri stralucite brav'a armata romana se întórse incarcata de gloria la Bucuresci.

Scirea despre cuprinderea Silistriei sili pre Mahomedu III se dee ordinu lui Muhtaru-Pasia cu 10.000

Turci, si lui Gerai, Hanulu Tatariloru, cu 30.000 Tataru se intre in țier'a muntenésca si se puna man'a cu ori ce pretíu pre Mihaiu; inse acest'a cu bravii sei soldati nimici si pre acesti inimici numerosi si dupa aceea cuprinse Rusciuculu si alte cetati de pe malulu Dunarei. Dar' fiindu ca Dunarea in urm'a unei calduri mari incepù a se desghiecià, tóta ostirea se reintórse rapede in țiera.

Sultanulu nu mai potù suferi atâtea pierderi fora se-si resbune asupra lui Mihaiu; deci demandà visirulu Terhatu-Pasi'a se plece cu o armata fórtē mare in contra lui Mihaiu.

In 8 Iuliu Terhatu-Pasi'a cu o armata de preste 200.000 ajunse la Dunare si se pregatí se tréca acestu fluviu; inse Mihaiu numai cu 8.000 soldati 'lu oprí de a trece sí-lu tienù atâtu de multu in locu cu enorm'a s'a armata, încâtu sultanulu Mahomedu crediù, ca numai din necapacitatea comandantelui seu armat'a nu póte trece Dunarea; deci chiamà pe betranulu Sinan-Pasi'a, care in viét'i'a sa reportase mai multe invingeri stralucite, sí-lu denumí de comandante supremu in loculu lui Terhatu-Pasi'a, preste armat'a tramisa in contra lui Mihaiu. Sinanu, luandu stindardulu profetului Mahomedu, care numai candu imperiulu se aflà in periclu estremu se scóte afora, si insoçitu de unu corpu de soldati vení la armat'a dela Dunare.

(Va urmá.)

Numerulu 3 desvoltatu si tractatu de mine.

(Fine)

Divisiunea.

Repetire preste celea percurse.

Astadi éra mi-ati facutu o bucuria, cá v'ati pieptenatu perulu, v'ati spalatu feçiele si v'ati taiatu unghiele. Se ve vedu ocupatiunile! Facutu-le-ati cu totii? Bine! Numai tu R. nu ti-ai curatítu cadrulu la tablitia; vedi, tabliti'a ta e mai urita, desí ocupatiunea ti-a fostu mai buna; speru, cá pre mâne nu vei mai veni cu ea necuratita. Tu, G., nu ti-ai ascutítu stilulu; ai uitatu, cá stilulu trebue ascutítu? — Te credu; dar' de 'alta data se nu se mai intemple acést'a.

Tablitiele pre bance! Atentiune! Pana la care numeru scimu noi numerá, D.? Numera, N.! Mai o data, V.! Toti! In dereptu, B.! D.! Toti! Care numeru e mai mare cu unulu decâtu numerulu unulu, R.? Care numeru se afla intre numerulu 1 si 2, F.? Cu câtu e mai mare numerulu 3 decâtu numerulu 1, A.? Care e dara diferinti'a intre numerulu 1 si numerulu 3, T.? Câtu face diumetate din ea, M.? Care numeru e intocmai asia de mare, cá unulu cu diumetate diferinti'a dintre unulu si trei, R.? Pentru ce 2, G.? Unu copilu a capetatu de trei ori totu câte o nuca, din acelea a mancatu un'a; câte nuci mai are elu, V.? Pentru ce 2 nuci, A.? (inmultire si subtragere). Unu copilu a capetatu de dóue ori totu câte o péna; câte pene i mai trebuescu, cá se aiba trei pene, M.? Pentru ce,

B.? Unu copilu capetá dela tatalu seu unu cruceriu, dela mama-sa altulu; câti cruceri i mai remanu, déca de unulu si-a cumperatu unu stilu, R.? Pentru ce? (adaugere si subtragere). O copila a torsu in trei seri totu câte unu fusu; câte fusa pline mai are ea, déca a depenatu dóua, R.? Pentru ce? (inmultire si subtragere).

Susu — unulu! Diosu — doi! Esiti afara, B., N. si G.! Numerati: câte trasuri stau pe tabla? Câte bile, lemnutie, cruceri etc. . . .? Câti copii suntu afara, V.? Numera: de câte ori voiú poté eu mutá din acesti trei copii totu câte unulu, cá se-i mutu pre toti trei? (de 3 ori). Tieneti minte! Aici'ti dau trei cruceri; vedi, de câte ori totu câte unu cruceriu vei poté pune din ei, cá se ai numerulu 3, G.? (de 3 ori). Priviti: de câte ori voiú poté eu sterge din trei trasuri totu câte un'a, R.? Bine! Mai inainte am mutatú totu câte unu copilu; acum'a inse nu-i voiú mai mutá eu, ci-i voiú lasá se mérga ei. Numera, F.: de câte ori voru merge? Mergeti totu câte unulu! De câte ori a mersu totu câte unu copilu, pana am capetatu numerulu 3, N.? Asia dara:

totu câte unulu in trei merge de trei ori
sau:

unulu in trei merge de trei ori.

Priviti la mine: de câte ori totu câte o bóba de fasole potu eu pune, pana se capetu trei bóbe! De câte ori am potutu, R.? Uitati-ve: de câte ori totu câte o bóba se afla in trei bóbe? Asia e: **o bóba in trei bóbe se afla de trei ori.** Tieneti minte!

Cumu am dísu la copii, N.? (ca mergu). Cumu am dísu la bóbe, R.? (cá se afla). De câte ori merge dara unulu in trei, G.? De câte ori se afla unulu in trei, F.? Se-mi dica acést'a cu cruceri, B.! (unu cruceriu in trei cruceri se afla s'au merge de trei ori.) Unu copilu a capetatu dela tatalu seu trei cruceri, si tatalu seu i-a dísu, cá in tóta díu'a se speseze câte unulu; câte díle se va ajnunge elu cu ei, G.? Pentru ce? Mai conchide o data, R.? O cerusa custa unu cruceriu; câte ceruse voiú poté cumperá de trei cruceri, N.? Pentru ce, D? (teme relative câtu se póte de multe, fiindu acést'a, dupa parerea mea, cea mai grea dintre celea patru operatiuni pentru incepetori). Mai spune-mi inca o data: de câte ori se afla (merge) unulu in trei, G.? Vomú scrie acést'a. Dictéza, R.! Ce se scriu mai ántáiu, S.? Ce se scrie dupa unulu, N.? Cumu se face semnulu lui „in“, T.? Ce se aude dupa „in“, M.? Dara dupa trei ce se scriu, V.? Cumu se face semnulu lui „afla“ („merge“), B.?

Numera, N.: câte trasuri am trasu eu pe tabla? Câte bile, lemnutie, cruceri etc.? N., D., R. esu afara! Bagati de séma: de câte ori totu câte doi copii potu merge, pana capetamu numerulu trei? Mergeti totu câte doi! De câte ori totu câte doi au potutu merge, M.? (o data si a mai remasu unulu singuru).

Doi in trei merge o data si mai remane unulu.

Se vedemu la cruceri! Vino, G., afara si vedi de câte ori totu câte doi cruceri se afla in trei cruceri? (Se intocmescu crucerii asia, încátu se stée câte doi.) Asia dara de câte ori se afla in trei cruceri totu câte doi, R.? (la tabla, la masína, cu lemnutie etc.). Insemnátive bine:

Doi in trei se afla o data si mai remane unulu.

Unu copilu are trei cruceri; câte tece 'si vá poté elu cumperá, déca o teca custa doi cruceri, M.? Pentru ce? Unu copilu a capetatu trei cruceri; câte díle se va ajunge elu cu ei, déca in fiacare dí voiesce a spesá câte doi, N.? Pentru ce se va ajunge elu numai o dí, B.? Fiti atenti! Dictéza, G., si eu voiú scrie!

|| : ||| = |

Numerati: câte trasuri tragu eu pre tabla! Câte trasuri stau pre tabla, B.? Câte bile, lemnutie, cruceri etc.? Câti copii stau afara, M.? Bagati de séma: de câte ori totu câte trei copii voru poté merge, pana capetamu numerulu trei? (mergeti totu câte trei!) De câte ori a potutu merge din trei copii totu câte trei, pana amú capetatu numerulu trei, N.? (o data). Asia dara: trei in trei de câte ori merge, V.? Tieneti bine minte:

Trei in trei merge o data.

Se vedemu la bile! De câte ori vedi tu totu câte trei bile in vergeluti'a acést'a, M.? De câte ori totu câte trei bile se afla in trei bile, R.? Mai dí o data, B.! D.! Diciteti cu totii!

Trei in trei se afla o data.

Unu copilu a avutu trei pene; câte septemani se va ajunge elu cu ele, déca in fia-care septemana strica câte trei, M? Pentru ce, G? Unu caietu custa trei cruceri; câte caiete 'mi voiú poté eu luá de trei cruceri, N? Pentru ce, G? (pentru cá trei in trei se afla o data). Noi vomú scrie acést'a; dictéza, T! (Se scrie:)

||| : ||| = |

G. vino si arata, ér R. cetesce! Mai cetesce o data, M! Acumu banc'a acést'a tóta! Toti! Mai odata toti! Se va întórce cu dosulu catra tabla V. si apoi va ceti! Acuma si G.! Tóta banc'a cea din ainte! Ambe bancele acestea! Toti! Intórceti-ve! Tablitiiele afara! Scrieti acést'a pre tablitiiele vóstre, apoi o invetiati si pre acasa, dar' asia, cá — candu ne vomú vedé erási, se o scrieti fora de a vé mai uitá pe tablitiia!

Recapitulare.

Aséra mi-a spusu unu omu, cá v'ati portatu bine, candu ati mersu acasa; portati-ve totu asia si veti face onóre — vóue si scólei! Acumu se vedu si ocupatiunile! (Se face). Atentiune! Pana la care numeru scimu noi numerá, V? Numera, M! Indereptu, N? Toti! Cu câtu e mai mare numerulu doi, decátu numerulu unulu, G? Care e dara diferinti'a intre numerulu unulu si numerulu doi, T? Care: intre numerulu doi si trei, A? Vino si-mi arata cu cret'a pe tabla: cumu ca numerulu trei e mai mare cu unulu decátu numerulu doi! P. 'mi va aratá pe tabliti'a s'a, cumu ca

diferenți'a între numărul trei și doi e unul! Cu câtu e mai mare numărul trei decât numărul unul, C? Arată-mi la masîna, că se te credu! Unu copilu a avutu unu cruceriu și a mai capetatu de două ori totu câte unul; câti cruceri mai are elu, deca a spesatu din ei doi, D? Pentru ce, G? (adaugere, înmulțire și subtragere.) Acést'a se-mi-o scrieti!

$$| + || \times | - || = |$$

O fetitia a torsu în trei seri totu câte unu fusu; în câte zile va avé ea se depene, deca în fiacare di voiesce a depená totu câte două fusa, T? Pentru ce, G? (înmulțire și împartire). Scrie-ti-mi-o și acést'a! Eu 'mi cugetu unu numeru, langa care, deca asi mai adauge de două ori diferenți'a dintre numărul unul și doi, asi avé numărul trei; la care numeru cugetu eu, T? Pentru ce? (Asia mai departe. Temele se paru complicate — pentru micuti; inse nu sunt, pentruca totu ce e cuprinsu în un'a fiacare, loru este cunoscutu. În tractarea presenta m'am feritu de conceptele: „mai multu“, plus“, „mai puțin cu“, „minus“, „remanștia“ și „unimi“, cugetandu că acestea voru fi prea abstracte pentru micuti; pentru acestea inca se va cautá unu locu potrivit, fora a calcá principiulu pedagogicu, care dice: „Numai un'a de o data.“

N. Tr. P., adjunctu la granitieri.

Bibliografia.

Planu de invetiamentu pentru școlele poporali în districtulu consistoriului romanu ort. din Aradu. Aprobatu cu decisiunea consistoriala de datulu 10 Ianuariu st. v. 1877, Nr. 66/1 scol. Aradu, în tipografi'a lui Stefanu Gyulai. 1877. Page 71. Pretiulu ?

Norme pentru administratiunea invetiamentului nationalu confesionalu în districtulu consistoriului romanu ort. din Aradu. Aprobate cu decisiunea consistoriala de datulu 10 Novembre st. v. 1876, Nr. 2816/648 scol. Aradu, în tipografi'a lui Stefanu Gyulai 1877. Page 36, formularie etc. Pretiulu ?

Salutamu cu multa bucuria aparinti'a acestoru e-laborate. Dupa ce, le vomu fi studiatu, vomu vorbi mai pe largu despre ele.

Idealele studentului romanu. Cuventu pronunțiatu la serbatóri'a s. Sofii, patronei gimnasiului romanu din Brasiovu, de Ioanu Popea, profesorul gimnasiulu. Sâbiu în tipografi'a arhiepiscopala. 1877. Page 25. Pretiulu ?

Acestu cuventu este retiparitu din „Foisior'a Telegrafului Romanu,“ Nrii 2 și 3 din 1877.

Vrajitóri'a rosia, seau mórta și via. Romanu de Xavier de Montepin, tradusu de St. P. Burghelea, publicatu mai antâiu în „Vócea Covurluiului“ din Galati în Romani'a, de unde se și póte trage. 3 volume mari în octavu de 54 cóle cu 4 fl. 50 cr.

Este același romanu interesantu, carele a începutu a se publicá și în „Famili'a“ d-lui Vulcanu din Pest'a sub numele „Secretele castelului.“

Dóue apeluri catra domni autori.

I.

Unulu din relele, de cari suferé miscarea literaria la noi, este, ca nu-se scie mai nici odata, deca și unde a aparutu unu opu literariu óre care. Numai din întemplantare se publica uneori înștiințari relative la miscarea literaria. Este inse de celu mai mare interesu atâtu pentru autoru, câtu și pentru publicu, cá opurile aparute se fia cunoscute de indata și în sfera câtu se póte mai intinsa. Spre a implini acésta lacuna, subsemnatulu am prelucratu opuscululu intitulatu: „**Trei ani din literatur'a romana.**“ Indice bibliograficu alu cartiloru publicate romanesce în Romani'a seau de Romani în anu 1874, 1875 și 1876, precedatu de schitiele biografice ale literatiloru romani din Macedoni'a. Bucuresci, 1877“. Inse precumu nici unu lucru, asia nici brosiur'a de față nu s'a potutu tocmai completá. 'Mi iéu dar libertatea a me adresá catra toti domni autori și editori rogandu-i se binevoiésca a-mi tramite câte unu esemplariu din opurile publicate ale d-loru (fia de natura literaria, fia científica etc.), pentru a se poté trece în editiunea a dóu'a a brosiurei mentionate, cumu și în cursulu nostru de literatura, ce-lu avemu gat'a pentru publicare. Ori ce oferte, cereri seau deslusiri se se tramita sub adres'a: G. Popesu, Bucuresci, Calea Vergului 104.

II.

La „societatea academica“ încependu a se formá o biblioteca, subscrisulu, cá onoratu cu presiedinti'a acestei societati, vine mai antâiu a aduce omagiurile sale generosiloru donatori, cari s'au grabitu a-i oferí colectiunile loru pentru unu scopu atâtu de nobilu și de utilu; totu-odata aduce gloria memoriei repausatului archimandritu Genadiu Popescu, carele dupa mórtea sa i-a lasatu o colectiune de preste 600 volume, opere pretiósé de autori classici și mai cu sêma de ramura teologica. Dér' fiindu de mare necesitate, cá societatea se fia totu-odata în curentulu miscarei literarie și sciintifice din tiêra, subscrisulu în față nesuficientei midilóceloru, în cari se afla societatea spre a-si inavuti bibliotec'a, pre câtu se cuvine, crede oportunu a face apelu la nobilele sentimente ale domniloru autori și tipografi din Romani'a, cá din operile ce voru tipari, se binevoiésca a tramite câte 2 esemplarie pentru acésta biblioteca, destinatu a fi pusa la dispositiunea tuturoru ómeniloru de sciintia și de studiu. —

Delegatiunea „societati academice romane.“

Ion Ghica.

Varietati.

(Societatea „Georgiu Lazaru.“) Junimea romana dela preparandi'a de statu din Zelau — pe bas'a statuteloru facute în anulu scolasticu 1874/5 și reintarite

in anulu curinte prin corpulu profesoralu — si-a reconstituitu cerculu seu numitu „Georgiu Lazaru“ si pe anulu scol. 1876/7, alegându de conducatoriu pre d-lu Gavrilu Trifu, profesoru de limb'a si literatur'a romana; de vice-presiedinte pre Ioanu Filipu, elevu de cursulu III; de notariu primariu pre Simeonu Buciu, e. de c. III; de vice-notariu pre Gregoriu Dunc'a, e. de c. II; de cassariu pre Ioanu Chira, e. de c. III; de controloru pre Nicolau Bejanu, e. de c. II; de bibliotecariu pre Andreiu Nistoru, e. de c. II; de conducatoriu la corulu vocalu pre d-lu Petru Danu, e. de c. III; in comitetulu critisatoriu: pre P. Danu, e. de c. III; A. Nistoru, e. de c. II; Ioanu Oegariu, e. de c. II; Georgiu Nyéki, e. de c. I. Vice-presiedintele cercului e totu-odata presiedintele comitetului critisatoriu. — Scopulu cercului este: cultivarea membriloru in limb'a materna, eserçia-rea loru in cantecele besericesci si in hori nationale, si câstigarea de desteritate in implinirea oficiului invetiatorescu. Cerculu are 24 de membri, dintre cari 8 suntu Maghiari si 2 Israeliti, posiede o biblioteca câstigata din venitul cercului, vre-o câte-va partiture de canturi besericesci si arie nationale, si-si tienc vre-o câte-va diuarie.

(O imputare grea.) „Gazet'a Transilvaniei“, num. 13 din anulu acest'a, publica o corespondintia din Bucuresci, carea se termina prin urmatoriulu pasagiu:

„Ar' meritá se, cunósca lectorii dv. inca si progresele, cari se facu la noi in institutiunea sexului femeiescu. Despre scóle primarie, urbane si internate de fetitie v'am vorbitu si alte ori, n'am atinsu inse mai nimicu despre gimnasiile de fetitie, cari suntu organizate asia, cà au câte 1 directóre, totu-odata profesóre de istoria si geografia, cu plata pe anu câte 3000 lei noi, (c. 1200 fl. v. a.), 1 profesóre de sciintiele naturale si matematica 2600 l. n., 1 profesóre de limb'a francesa 1400, 1 pentru desennu si caligrafia 1200, 1 magistra (croitore) de dame cu 1000, 1 magistra pentru linceria (rufe, camasiaria) 960 lei, 1 servitore 444. Observati bine: numai 1 servitore, pentru-ca cele mai multe lucruri trebuie se le faca domnisiórele fetitie cu manisiórele loru, apoi fia fostu nascute macaru in auru si porfira.

Au venitu si dela dv. vre-o dóue candidate la profesoritie, mi-se pare ca esíte din scól'a pedagogica dela Clusiu; acele inse sciu asia de reu romanesce, in câtu este imposibilu se invetie ceva elevele dela densele, si numai câtu le-ai espune la observatiuni piscatorie. De altmentrea amu avé lipsa de câteva profesoritie bune, dara trebuie se scie perfectu romanesce si celu puçinu cá de inceputura frantiosesce. **Reu se invétia limb'a la d-vostra!** —

(Productiunea de cereale in Europ'a) pare a se urcá acumu la sum'a de midilocu de 1.861 milióne Hectolitri, dintre cari singura Russi'a dà 584 milióne, aprópe a trei'a parte, Germani'a intréga 270 mil.

Franci'a 250 si Austri'a 200 mil. Statele unite ale Americi de Nordu producú 559 mil. Hl. Dar pentru a ní dá séma de importantia reala a acestoru productiuni, trebuie a le reportá la poporatiunea diverseloru state. Statele unite cu o poporatiune de 40 mil. locuitori au produsu, in 1873, 559 mil. Hl. de cereale, ceea ce corespunde la 14 Hl. de facare locuitoriu, pe candu Europ'a cu o poporatiune de 297 mil. individi nu a produsu decâtu 1861 mil., adeca 6 Hl. de unu locuitoriu. Din punctulu de vedere alu productiunei in comparatiune cu numerulu locuitoriloru statele din Europ'a se clasifica astfeliu:

Romani'a	14.4 Hl.
Danemarc'a	11.8 „
Russi'a	8.1 „
Prussi'a	8.0 „
Franci'a	6.9 „
Ungari'a	6.8 „
Bavari'a	6.5 „
Svedi'a	5.5 „
Ducatele germane	5.1 „
Belgi'a	4.9 „
Spani'a	4.9 „
Austri'a	4.7 „
Vürtemberg	4.7 „
Irland'a	4.6 „
Turci'a	4.6 „
Finland'a	4.4 „
Marea Britania	4.2 „
Saxoni'a	3.8 „
Serbi'a	3.8 „
Oland'a	3.2 „
Norvegi'a	3.1 „
Greci'a	3.1 „
Itali'a	2.8 „
Portugali'a	2.8 „
Elveti'a	2.1 „

Dupa calculele cele mai moderate, 5½ Hl. de cereale suntu cantitatea de midilocu indestulitória pentru nutrirea unui omu. Din acestu tablou dara potemu conchide, ca tóte statele, cari urméza pe acésta lista dupa „Ducatele germane“ suntu obligate de-a recurge totu dé-un'a la importari din strainatate.

In Statele-unite trei din cinci parti din cerealele produse consista in porumbu seu cucuruzu. In Europ'a domina ovesulu, urmatu de-aprópe de grâu si secara, vinu apoi: ordiulu, porumbulu, meiulu.

Natiunile din Europ'a, cari producú in proportiune mai multu grâu, suntu Spani'a, Itali'a si Franci'a; cele cari producú mai multa secara suntu Finland'a, Elveti'a si Germani'a; statele scandinave si Germani'a producú mai multu ordiu; ovesulu domina in Irland'a, in tierile scandinave, in Ungari'a si in Germani'a de Nordu. In fine porumbulu tienc locul antáiulu la noi (Romani'a), in Serbi'a si in Portugali'a. Se recolteza totusi mari cantitati si in celelalte state meridionale.

(Date statistice relative la cultura si scóla). Dupa cele mai nóue date statistice dintre 1000 de fetiori asentati au sciu tu ceti si scrie: in Austri'a inferióra 984, in Silesi'a 946, in Austri'a superióra 839, in Bohemi'a 810, in Saliurbea 756, in Stiri'a 755, in Moravi'a 671, in Carinti'a 581, in Tirolu 366, in Ungari'a 358, in Litoralul 307, in Fiume 286, in Transilvani'a 146, in Croati'a si Slavoni'a 143, in Galiti'a 115, in Dalmati'a 33 recrute.

Din spesele, ce se facu cu intretinerea scóleloru poporale, se vinu pe unu locutoriu: in Vien'a 60 cr., in Prag'a 84 cr., in Gratiu 92 cr., in Berlinu 1 fl. 3 cr., in Triestu 1 fl. 24 cr. in Pest'a 1 fl. 33 cr., in Parisu 1 fl. 44 cr., in Munichu 1 fl. 88 cr., in Breslau 1 fl. 90 cr., in Dresd'a 1 fl. 93 cr., in New-York 3 fl. 50 cr., in Boston 10 fl.

Numerulu scóleloru civile in Cislaitani'a la finea anului 1875 a fostu 235, precandu in anulu 1871 erau numai 81; numerulu scolariloru la aceste scóle s'a urcatu in tempulu acest'a dela 14.134 la 69.853.

Numerulu seminarielor pedagogice in Germani'a este 182, si adeca are: Prussi'a 109, intre cari 73 evangelice, 30 catolice, 2 simultane, 4 jidovesi (59 internate, 32 esternate, 17 mestecate); Saxoni'a 15 (14 ev., 1 cat.); Bavari'a 13 (6 cat., 4 prot. 2 paritetice, 1 jidov.); Alsati'a si Loren'a 9 (1 cat., 1 ev., 7 simult.); Vürtemberg 4, Baden 3 (2 cat. 1 ev.), celelalte staturi mai mici 29. — In Austri'a (Cislaitani'a) suntu 59 de seminarie pedagogice si adeca: in Austri'a inferióra 6, in Austri'a superióra 2, in Saliurbea 1, in Stiri'a 3, in Carinti'a 2, in Carnioli'a 2, in Litoralul 2, in Dalmati'a 2 (italiane), in Tirolu 6, in Bohemi'a 14 (adeca 7 nemtiesi si 7 cehesi), in Moravi'a 6 (3 nemt. si 3 cech.), in Silesi'a 4, in Galiti'a 10 (8 polone si 2 polone si rutene); in Bucovin'a 2, adeca unulu pentru invetiatori si altulu pentru invetiatorie, ambele nemtiesi.

Numerulu eleviloru din seminariile pedagogice din Prussi'a este in anulu acest'a 6945, pe candu la anulu 1870 erau numai 4726. Cu tóte acestea nici numerulu din urma nu corespunde trebuintieloru faptice, de órace dupa organisarea de astadi a seminarielor ele ar poté primi 8900 elevi, seau adeca cu 3000 mai multi decáti suntu astadi.

In Germani'a suntu si preparandii, seau adeca institute preparative pentru seminariile pedagogice. Preparandiele suntu parte de statu, parte private, infintiate de invetiatori practici. In Prussi'a au fostu in anulu acest'a 3380 de preparandi. Fiacare preparandu primisce dela statu pe anu unu stipendiu de 45 fl. in argintu.

(Avisu.) Facu cunoscutu buniloru mei colegi si zelosiloru mei partinitori, ca manualele mele didactice: „Introducere in geografia“ si „Socóta teoretica si practica“ voru est de sub tipariu in

decursulu acestei luni. Si asia speru ca pre ss. pasci le voiu poté espedá la toti.

Din „Introducere in economia“ mai am câte-va esemplarie. „Istori'a Romaniloru“ e oprita din scóla de catra guvernul, — ér mie cá autoru mi-s'a intentata procesu criminalu prin fisculu regescu — dreptu recompensa pentru ostenele. Acestea spre scire celoru ce me intréba. Lipov'a in 5 Martisoru 1877. Ioanu Tuducescu, m. p.

(Multiamita.) Tuturoru amiciloru, colegiloru si juniloru studiosi, cari luandu scire despre incriminarea mea, au nisuitu — parte in scrisu parte cu cuventulu — a me consolá si a me imbarbatá, prin ce au liniscitu multu tulburarea mea spirituala si asia mi-au facutu mai usióre si mai suportabile grelele isbiri si atacuri, ce me impresóra. Lipov'a, in 5 Mart. 1877. Ioanu Tuducescu, m. p.

Concursu.

[2] 1—1

Pentru postulu invetiatorescu dela scól'a confesionala romana din Agadiciu, protopresbiteratul Oravitiei, comitatulu Carasiului, se escrie de nou concursu pana in 25 Martisoru a. c.

Emolumintele suntu: 1) salariu anualu in bani 300 fl. v. a.; 2) 8 metrii □ lemne in natura; 3) dóue jugere de pamentu aratoriu; 4) unu jugeru locu separatu estravilanu aratoriu; 5) 15 fl. v. a. pentru spelele scripturistice; 6) 10 fl. v. a. spelele pentru conferintie; 7) cuartiru liberu cu gradina pentru legume. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au asi tramite recursele instruite dupa statutulu organicu si adrese comitetulu parochialu catra d-lu Protopresbiteru *Iacobu Popovicu* in Oraviti'a.

Agadiciu in 27 Fauru 1877.

Comitetulu parochialu in contielegere cu d-lu protopresbiteru districtualu.

Concursu.

[1] 2—3

Conformu parintescei ordinatiuni consistoriale dto. 22 Iuniu 1876, Nr. 533 bis. si dto. 28 Decembre 1876, Nr. 1020 bis. se escrie de nou concursu pentru ocuparea postulu de capelanu din Moldova-nóua si filialele Padina-Mateiu-Carlsdorf, protopresb. Bisericei-albe, comitatulu Carasiu cu terminu pana in 20 Martiu a. c. cal. vechiu, in care di se va tiené si alegerea.

Emoluminte suntu urmatóriele:

a) Dotatiunea capelanului s'a fipsatu cu 105 fl. v. a. b) Pausialulu cu 120 fl. v. a., ce are a-lu capeta cu propria s'a quitantia dela on. societate de statu a calei fierate. c) Birulu intregu preotiescu si stol'a usuata din ambele filiale Padina-Mateiu si Carlsdorf. d) In fine dela parochi'a matera a treia parte, dar numai din stola.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu se-si astérna recursele instruate in sensulu stat. org. bis. pana 18 Martiu a. c. cal. vechiu adrese com. paroch. la protopresb. Bisericei-albe, *Josifu Popovicu* in Jamu. Recurentii se se infaciosieze inainte de alegere in biseric'a din Moldova-nóua.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Moldova-nóua 18 Fauru 1877.